

Parkanon kaupungin talouden sopeutusohjelma

Kaupunginhallitus 9.4.2024

Lähtötilanne ja tavoite

- Vuoden 2024 talousarvion alijäämä on n. 1,8 milj. euroa, taloussuunnitelmavuodet 2025-2026 olisivat n. 1,5 milj. euroa alijäämäisiä.
- Suunnitelmakauden lopussa kumulatiivinen ylijäämä supistuisi n. 12 miljoonasta alle 7 miljoonaan euroon.
- Kaupunki velkaantuu suunnitelmakaudella nettomääräisesti n. 2 miljoonalla eurolla investointitasosta riippuen.
- Sopeutusohjelmalla tavoitellaan taloustilanteen kääntämistä:
 - Alkuperäinen tavoite oli miljoonan euron pysyvä sopeutus vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna
 - Lisäksi ohjelmaan on sisällytetty kertaluonteisia sopeutustoimia
 - Ohjelmaan sisältyy myös jatkovalmisteluun meneviä asioita, joilla toimintaa ohjelmoidaan uudelleen ja joiden euromääräiset vaikutukset konkretisoituvat myöhemmin
 - Sopeutusohjelma toteutetaan v. 2024 – 2026

Sopeutusohjelman sisällöstä

- Tässä sopeutusohjelmassa esitetään muutosvaikutukset käyttötalouteen vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kaikki esitettävät sopeutuskeinot parantavat siis jatkossa toimintakatetta ja tilikauden tulosta, ellei toisin mainita.
- Sopeutusvaikutus on mainittu keinon jälkeen euromääräisenä.
- Sopeutusvaikutus toteutuu pääosin vuonna 2025, mutta joitakin toimia tehdään ja on jo tehty, mitkä vaikuttavat vuonna 2024.
- Pieni osa sopeutusvaikutuksesta konkretisoituu vuoden 2025 jälkeen. Nämä ovat asioita, jotka edellyttävät sopimuskausien päättymistä, sopimusten uusimista tai neuvotteluja muiden kuntien ja toimijoiden kanssa.
- Lasten määrän väheneminen antaa mahdollisuuden sopeuttaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmien ja henkilöstön määrää kasvavassa määrin vuonna 2026 ja sen jälkeen. Tällä on vaikutusta myös tukipalveluihin, kuten ruoka- ja siivouspalveluihin jne.
- Sopeutusohjelma ei sisällä verojen korotuksia. Veroratkaisut pohditaan syksyllä 2024, kun käytettävissä on talouden toteutumatietoja vuodelta 2024 ja ennakkotietoja vuoden 2025 rahoituksen perusteista.

Luottamushenkilöorganisaatio

- Valtuuston ja kaupunginhallituksen jäsenten lukumäärä vähenee v. 2025 kunnallisvaalien jälkeen (hyväksytty hallintosääntö), tämä vaikuttaa myös seminaari- ym. palkkioiden määrissä ja matkakuluissa 7.000
- Kokousten määrää pyritään vähentämään kaikkien toimielinten osalta, mutta kokouksia pidetään aina tarvittaessa (valtuuston kokous on n. 5.500 euroa) 10.000
- Pidetään mahdollisuuksien mukaan etäkokouksia, jolloin matkakulut jäävät pois 4.000
- Luottamushenkilöiden ja kokouksissa esittelijöinä toimivien viranhaltijoiden ja kokousten sihteerien palkkioita vähennetään palkkiosäännön muutoksen kautta kokonaisuutena 10 prosenttia. 15.000

Henkilöstö

- Tämä sopeutusohjelma ei sisällä henkilöstön lomautuksia tai irtisanomisia vuonna 2024. Näihin keinoihin joudutaan kuitenkin palaamaan mahdollisesti vuosina 2025-2026.
- Jokaisen vapautuvan viran ja toimen (irtisanoutuminen, eläköityminen yms.) täyttötarve harkitaan hyvin tarkasti ja pyritään jättämään täyttämättä. Mikäli tässä onnistutaan, lomautuksia ja irtisanomisia ei tarvitse tehdä. Ongelma on, että vapautuvia virkoja ja toimia ei voida ennakoida.
- Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää palkattomia vapaita 5.000
- Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta vaihtaa lomaraha vapaaksi 5.000
- Työterveyshuolto kilpailutetaan nykyistä palvelutarjontaa suppeammassa muodossa. Tästä on jo olemassa kaupunginhallituksen päätös kokouksesta 25.3.2024. 50.000
- Henkilöstön koulutuksia vähennetään, koska henkilöstömäärä on vähentynyt ja vähenee edelleen 6.000

Henkilöstö

- Sairauspoissaoloista aiheutuvat kustannukset vuonna 2023 ovat olleet 313.000 euroa. Sairauspoissaolojen määrää vähennetään kehittämällä esihenkilötyötä ja työhyvinvointia, tukemalla henkilöstön liikuntamahdollisuuksia ja painottamalla työterveyshuollon toimia sairauslomien ehkäisemiseen ja lyhentämiseen. Henkilöstöjaosto on jo muuttanut sairauspoissaolokäytäntöä ns. ”omalla ilmoituksella” poissaolon pituuden osalta. Sairauspoissaoloja pyritään vähentämään 10 %, 30.000
- Henkilöstön pikkujoulua ei järjestetä 10.000
- Luovutaan henkilöstön lounasedusta 6.000

Hallinto

- Lopetetaan yhteispalvelupiste, jonka rahoittamiseen valtio osallistuu vain pienellä osuudella. Asiointipisteen ylläpitäminen ei ole kunnan lakisääteinen velvollisuus. 40.000
- Luovutaan ns. vauvarahan jakamisesta, koska sen kannustinvaikutus syntyvyyden lisäämisessä on olematon. 40.000
- Luovutaan palveluliikenteen ostamisesta, koska se ei ole kunnan lakisääteinen velvollisuus. 35.000
- Kh:n/kj:n jakamia avustuksia on vähennetty vuoden 2024 talousarviossa. Toteutetaan vielä 10.000 euron lisävähennys.
- Kaupunki ei osallistu enää Ite-taide –tapahtumaan rahoittajana, eikä työpanosta antamalla 25.000

Hallinto

- Erilaisia tuki-ilmoituksia ja yleisiä muistamisia yms. vähennetään 7.000
- Kaupungin erilaisiin markkinointitoimiin käytettävää rahasummaa vähennetään ainakin väliaikaisesti 15.000
- Nuorten kesätyöllistäminen järjestellään uudelleen niin, että saavutetaan menojen vähennys. Nuorten määrä vähenee. 15.000
- Selvitetään talous- ja henkilöstöhallinnon järjestämisen vaihtoehdot -15.000 (selvitystyö aiheuttaa ensi vaiheessa menojen lisäyksen)
- Pienet sopeutuskohteet ja hankintojen vähentäminen 5.000

Sivistys

- Kolmen rehtorin johtamismallista siirrytään kahden rehtorin malliin, yksi rehtorin virka vähenee 95.000
- Rekrytointisihteerin tehtävän täyttämättä jättäminen 45.000
- Lehtorien virkojen muuttaminen tuntiopeettajiksi mahdollisuuksien mukaan, muutoksia on tehty jo kaksi vuonna 2024, näiden sopeutusvaikutus on yhteensä n. 25.000
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimen täyttämättä jättäminen 50.000
- Koulussa tarjottu aamupala ei ole kunnan järjestämisvastuulla oleva palvelu, vaan ylimääräinen etu, josta voidaan luopua 45.000
- Etsivän nuorisotyö ja Startti siirretään vuokratiloista kaupungin omiin tiloihin 8.000

Sivistys

- Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritapahtumia vähennetään ja pidetään välivuosia tapahtumille 18.000
- Nuoriso-, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen avustuksia vähennetään 20 prosenttia 12.000
- Kesäkerhotoiminnan maksuja korotetaan 2.000
- Eräistä maakunnallisista hankkeista irtaannutetaan 8.000
- Museoita ei avata yleisölle, ei palkata henkilöitä 7.000
- Kesän uimakouluja ei järjestetä, koska uimaopetus sisältyy muutenkin koulujen opetussuunnitelmiin 3.000
- Käenkoskella ei tehdä enää tykkilunta seuraavalle talvelle 10.000
- Kansalaisopiston ja musiikkiopiston toimintaa supistetaan niin, että kurssitarjontaa vähennetään ja maksuja korotetaan. Tämä on tehtävä neuvotteluiden kautta ja sopeutusvaikutus saadaan aikaisintaan vuodelle 2025. 15.000

PARKANO

Sivistys

- Art-festivo –tapahtuman järjestämisestä luovutaan 15.000
- Parkano-päiviä ei järjestetä ainakaan vuonna 2024 7.000
- Irtaannutaan kulttuurikasvatusohjelma Uulusta 3.000

Tekninen

- Puistotyöntekijän ja puistotyönjohtajan tehtävistä luovutaan eläköitymisen kautta ja tilalle palkataan puutarhuri. Näiden muutosten sopeutusvaikutus on vuositasolla 40.000
- Kartoittajan tehtävä on päätetty jättää täyttämättä 40.000
- Yksityistieavustus on ei-lakisääteinen eli kunnan ei tarvitse maksaa yksityistieavustuksia. Yksityistieavustusten myöntämiseen laaditaan malli, jossa valtuuston päättämä kiinteä summa (maksimissaan) jaetaan vuosittain tiehoitokunnille oikeudenmukaisella mallissa kuvatulla tavalla. Kaupunki ei enää järjestä, eikä hoida yksityisteitä, vaan tiehoitokunnat hoitavat tiet itse haluamallaan tavalla ja hoitotasolla. Yksityisteiden avustamiseen myönnetään vuosina 2024-2026 avustusta yhteensä 120.000 euroa vuodessa. 50.000
- Kiinteistöautomaation hoito otetaan kaupungin omaksi työksi 30.000

Tekninen

- Teiden talvikunnossapidon tasoa lasketaan hallitusti, niin että esim. lumisateen sattuessa lähtökynnystä nostetaan 25.000
- Luvattomat rakennukset ja rakennelmat saatetaan rekistereihin ja lupamaksujen ja kiinteistöverotuksen piiriin.
Lupamaksutuotto ja kiinteistöverot kasvavat 45.000
- Vähennetään hoidettavien puistojen pinta-alaa. Osa jätetään hoidotta ns. luonnonniityiksi 10.000
- Kaupungin puistometsiä (kaava-alueilla ja niiden läheisyydessä) ja osaa puistoista ryhdytään hoitamaan talousmetsinä ja niistä korjataan myyntiin energiapuuta 30.000
- Hulevesimaksua korotetaan 10.000

Kaupunkikonserni

- Kehitys-Parkki Oy:lle asetetaan velvoite sopeuttaa toimintaansa siten, että Parkanon kaupungin laskutus laskee vuodesta 2025 alkaen vuositasolla 15.000 euroa.
- Parkanon Vesi Oy:lle asetetaan velvoite hakea asianmukaisesti jokaisessa tapauksessa katu- ja sijoitusluvat kaupungilta ja suorittaa lupa- ja käsittelymaksut, joihin tehdään tarkistukset.
3.000

Omaisuuuden myynti

- Osakkeet yrityksissä
 - Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy, Leppäkoski Group Oy, Ylä-Satakunnan Sanomalehti Oy, Apetit Oyj, Metsä Board Oyj, Reka Industrial Oyj
 - Osakkeiden myyntiä voidaan harkita tapauskohtaisesti, jos hinta vaikuttaa oikealta. Osakkeiden myynnit eivät ratkaise käyttötalouden epätasapainoa.
- Koskenhelmi myydään yrittäjälle
 - Koskenhelmi voidaan myydä kiinteistössä toimivalle yrittäjälle kiinteistöarvioinnin jälkeen.
- Vanha paloasema myydään yrittäjälle
 - Vanhan paloaseman kiinteistö voidaan myydä yrittäjälle/yritykselle kiinteistöarvioinnin jälkeen. Myyntihinnassa voidaan ottaa huomioon yrittäjän/yrityksen kiinteistöön tekemät merkittävät perusparannusinvestoinnit. Kiinteistö tulee muuttaa Koy:ksi.

Yhteenveto

- Sopeutuskeinojen yhteisvaikutus on 1.006.000 euroa vuositasolla.
- Henkilöstö 112.000 €
- Hallinto (sis. luottamushenkilöorganisaatio) 228.000 €
- Sivistys 368.000 €
- Tekninen 280.000 €
- Konserni 18.000 €
- Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestämistä koskeva selvitys -15.000 €.

Bonusvaihtoehto

- Lomautetaan kaupungin koko henkilöstö varhaiskasvatuksen lakisääteiseen henkilöstömitoitukseen kuuluvaa henkilöstöä lukuun ottamatta niin, että opettajien lomautuksen kesto on neljä päivää ja muun henkilöstön yksi viikko.
- Koulunkäynninohjaajat ja –avustajat sekä varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitukseen kuulumattomat henkilöt lomautetaan myös viikoksi.
- Sopeutusvaikutus 80.000
- Sopeutuspaketti tällä lisäyksellä 1.086.000 euroa